

<http://referalni.lss.hr/OpenArchives>

Open Archives referalni centar

Katarina Pavlović
<katarina.pavlovic@fer.hr>

◆ **Open Archives referalni centar**

- projekt Laboratorija za sustave i signale Fakulteta elektrotehnike i računarstva pokrenut u suradnji s Ministarstvom znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske

◆ **Open Archives referalni centar**

- uvod u Open Archives inicijativu
- upoznavanje s OAI-PMH protokolom
- analiza OAI programskih paketa

Open Archives Initiative (OAI)

1

Osnovni pojmovi

2

OAI-PMH protokol

3

Programski paketi

4

Ljudi i institucije

4

Zaključak

◆ Početna ideja

- unapređivanje pristupa e-print arhivama:
  - povećanje raspoloživosti akademskim dokumentima

◆ Temeljni ciljevi

- definicija jednostavnog protokola za razmjenu meta-podataka
- podrška za pohranjivanje meta-podataka
- podloga za razvoj novih aplikacija

Osnovni pojmovi

◆ “Open”

- interoperabilnost, dostupnost
- ne nužno neograničen pristup!

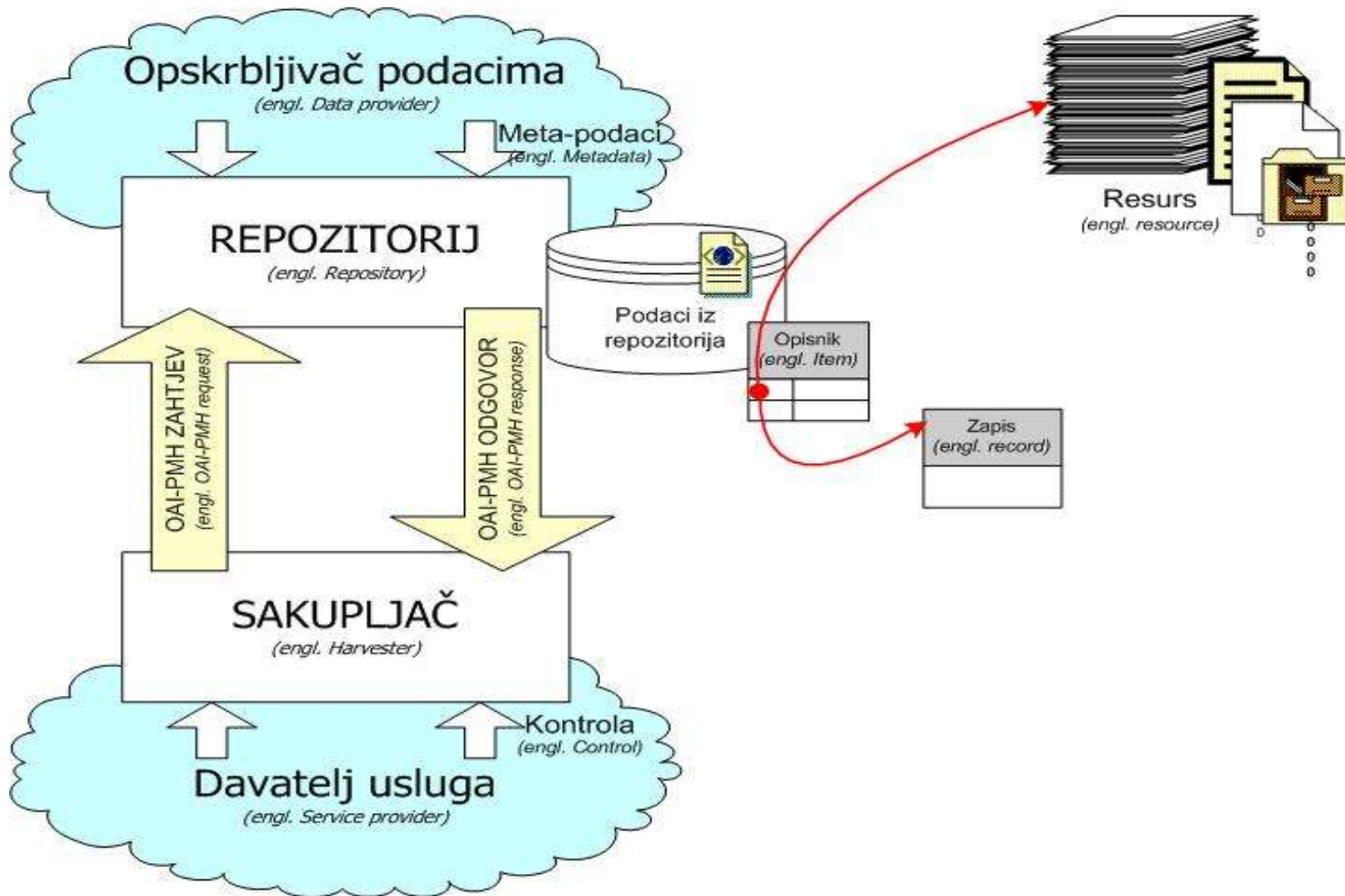
◆ “Archive”

- repozitorij pohranjenih informacija

◆ “Meta-podaci”

- skup atributa koji opisuju neki objekt
- struktura: shema meta-podataka

OAI-PMH protokol

◆ Problemi koji nisu riješeni OAI-PMH protokolom

- povezanost meta-podataka s resursom
- način razmjene sadržaja resursa
- pretraživanje sakupljenih meta-podataka
- autorska prava resursa
- pravo pristupa resursu
- sheme meta-podataka
  - OAI-PMH zahtijeva samo podršku za Dublin Core

Programski paketi

◆ Osnovni alati

- opskrbljivači podacima i repozitoriji
- davatelji usluga i sakupljači

◆ Naprednije usluge

- sinkronizacija repozitorija
- grupno pretraživanje

Ljudi i institucije

◆ Glavna tijela

- Upravljački odbor
- Izvršni odbor
- Tehnički odbor

◆ Čelni ljudi

- Herbert Van de Sompel
- Carl Lagoze

◆ Financijska podrška

- Digital Library Federation
- Coalition for Networked Information
- National Science Foundation

◆ Open Archives inicijativa

- veća dostupnost i razmjena podataka
  - Open Access ideja
- jednostavnije pretraživanje digitalnih dokumenata na webu
  - prednost u odnosu na obične web stranice
- besplatni programski paketi
  - financijska isplativost za akademsku zajednicu

Referalni centar

[naslovnica](#)[dokumenti](#)[linkovi](#)[forum](#)you are not logged in [log in](#)vi ste ovdje: [home](#) » [što je oai?](#)

navigacija

- Što je OAI?
- Razvoj ideje
- Osnovno o protokolu
- Meta-podaci
- OAI u primjeni
- Prednosti i nedostaci
- Programski paketi
- Ljudi i institucije
- Dokumenti
- Linkovi
- Forum

Što je OAI?

Osnovni pojmovi OAI-a

Inicijativa otvorenih arhiva (eng. Open Archive Initiative – OAI u nastavku) posvećena je rješavanju problema suradnje (eng. interoperability) digitalnih knjižnica. Njen naglasak je na definiciji jednostavnih protokola za razmjenu meta-podataka (eng. metadata) koji su spremljeni u arhivama (eng. archives). Meta-podaci predstavljaju vrstu posebno oblikovanih podataka koji opisuju neki objekt (primjerice znanstveni rad u elektroničkom obliku). OAI je nastao zbog povećane potrebe pristupa

novosti

Referalni centar je počeo s radom
2004-04-16

[Detaljnije...](#)

open archives

Da li ste do sada čuli za Open Archives inicijativu?

Da
75.00%
Ne
25.00%

Osnovno o OAI projektu

◆ Uvod u OAI inicijativu

- smisao i potreba za OAI idejom
- povijesni pregled razvoja OAI ideje
- prednosti i nedostaci OAI inicijative

◆ Upoznavanje s OAI-PMH protokolom

- detaljna specifikacija protokola
  - Raspoloživo u HTML i PDF formatu

OAI programski paketi

◆ Testirani alati

Programski paketi

Slijede linkovi na testirane programske pakete:

Opskrbljivači podacima

- [GNU EPrints](#)
- [RVOT \(Rapid Visual OAI Tool\)](#)

Sakupljači podataka

Opskrbljivači podacima/sakupljači podataka

- [DLESE \(Digital Library for Earth System Education\)](#)

Programski paketi

◆ Sažeta usporedba analiziranih programskih paketa

Programski paket/karakteristika	Eprints	DLESE	RVOT
Verzija OAI – PMH protokola	OAI – PMH 2.0	OAI – PMH 2.0	OAI – PMH 2.0
Open source licenca	GNU GPL	GNU GPL	NCSA Open Source License
Zadnja verzija	2.3.0	2.0.9	1.0
Datum zadnje verzije	-	2003-09-02	2002-11-10
Zahtjevi po hardware	minimalni	minimalni	minimalni
Podrška operacijskog sustava	Linux/Solaris	Linux/Windows/Mac OS	Linux/Windows
Sustav za upravljanje bazom podataka	MySQL	Ne postoji (koristi XML datoteke)	Ne postoji
Web poslužitelj	Apache	Tomcat	vlastiti
Pretraživanje	Podržano	Podržano	Podržano
Automatska instalacija	Ne	Dijelom podržana	Dijelom podržana
Sustav autentifikacije	Postoji	Ne postoji	Ne postoji

OAI programski paketi

◆ Detaljne upute za instalaciju i korištenje

Open Archives

Open Archives: GNU EPrints

[Prethodna](#) [Slijedeća](#)

1. UVOD

- [1.1. Što je GNU EPrints?](#)
- [1.2. Eprints i srodni projekti](#)
  - [1.2.1. EPrints i OAI](#)
  - [1.2.2. Samo-arhiviranje](#)
  - [1.2.3. EPrints i GNU](#)
- [1.3. Karakteristike programskog paketa EPrints 2.2](#)
- [1.4. Arhive koje koriste GNU EPrints](#)

1.1. Što je GNU EPrints?

GNU EPrints je jedan od najpopularnijih besplatnih alata za kreiranje web baziranih arhiva, odnosno, repozitorija. Dizajniran je na sveučilištu University of Southampton u Illinoisu, te je usko povezan s različitim tamošnjim projektima. Sve potrebne informacije, dokumentaciju i pakete za instalaciju moguće je pronaći na službenoj web stranici **EPrints** programskog paketa:

<http://software.eprints.org/>

Komunikacija s korisnicima

◆ Forum

- razmjena iskustava OAI korisnika

◆ Helpdesk

- odgovaranje na korisnička pitanja zaprimljena putem e-mail poruka
- primanje pohvala, pritužbi i prijedloga

◆ Anketa

◆ Novi dokumenti

- Open Access ideja
- detaljniji priručnici za uključivanje u OAI zajednicu
- podrška za implementaciju OAI-PMH protokola
  - alati, servisi...

◆ Demo alati

- opskrbljivači podacima, repozitoriji
- sakupljači podataka
- Alati za grupno pretraživanje

Hvala na pažnji

FAKULTET ELEKTROTEHNIKE I RAČUNARSTVA

Laboratorij za sustave i signale <http://www.lss.hr>

Katarina Pavlović <katarina.pavlovic@fer.hr>